

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра тэорыі літаратуры

АБРАСІМ Дар'я Сяргееўна

ПАЭТЫКА ДЗЯЦІНСТВА Ў АЎТАБІЯГРАФІЧНАЙ ПРОЗЕ
(НА МАТЭРЫЯЛЕ ТВОРАЎ БРУНА ШУЛЬЦА,
ПЕТЭРА НАДАША І ЗМІТРАКА БЯДУЛІ)

ABRASIM Darya

POETICS OF CHILDHOOD IN AUTOBIOGRAPHICAL PROSE
(A CASE STUDY OF WORKS BY B. SCHULZ,
P. NÁDAS AND ŽMITROK BIADULA)

Магістарская дысертацыя

спецыяльнасць 1-21 80 10 «Літаратуразнаўства»

Навуковы кіраўнік
Ківель Ізольда Уладзіміраўна
старшы выкладчык

Допушчана да абароны
«__» _____ 2014 г.
Заг. кафедры тэорыі літаратуры
_____ В.П. Рагойша
доктар філалагічных навук, прафесар

Мінск, 2014

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Ключавыя словы: ПАЭТЫКА ДЗЯЦІНСТВА, КАМУНІКАТЫЎНЫЯ ЎЗРОЎНІ, АПАВЯДАЛЬНІК, АПАВЯДАННЕ, НАРАТЫЎ, ТЫПАЛОГІЯ НАРАТАРА, ТЭОРЫЯ “ПУНКТУ ГЛЕДЖАННЯ”, ТЫПАЛОГІЯ ВОБРАЗАЎ ДЗЯЦІНСТВА, ПСІХААНАЛІЗ, АЎТАБІЯГРАФІЧНАЯ ПРОЗА.

Мэтай даследавання з’яўляецца выяўленне і тыпалогія кампанентаў паэтыкі дзяцінства і прыёмаў яе стварэння ў аўтабіяграфічнай прозе на матэрыяле твораў Бруна Шульца “Цынамонавыя крамы”, Петэра Надаша “Канец адной сямейнай сагі” і Змітрака Бядулі “У дрымучых лясках”, а таксама абгрунтаванне паняцця паэтыкі дзяцінства на падставе тыпалогіі яе прыёмаў.

Актуальнасць даследавання абумоўлена тым, што прынцып параўнальна-гістарычнага вывучэння літаратуры дазваляе не толькі выявіць адметныя рысы ў творчасці асобнага пісьменніка, але і па-новаму прааналізаваць і ацаніць творы нацыянальных літаратур у сусветным літаратурным кантэксце. У нашым выпадку асабліва каштоўным уяўляецца разгляд аўтабіяграфічнай аповесці Змітрака Бядулі ў адным шэрагу з творамі ўсходнееўрапейскіх пісьменнікаў.

Аб’ектам даследавання з’яўляюцца цыкл навел Бруна Шульца “Цынамонавыя крамы”, раман Петэра Надаша “Канец адной сямейнай сагі” і аповесць Змітрака Бядулі “У дрымучых лясках”.

Прадметам даследавання з’яўляюцца структурныя кампаненты паэтыкі дзяцінства і прыёмы іх увасаблення ў аўтабіяграфічнай прозе.

Магістарская дысертацыя складаецца з уводзінаў, першай главы, у якой прадстаўлены агляд навуковай літаратуры па тэме і абгрунтавана паняцце паэтыкі дзяцінства, другой главы, у якой аналізуецца аповядальная структура твораў с пункту гледжання нарталогіі, трэцяй главы, у якой выяўляюцца і параўноўваюцца прыёмы вобразнага асэнсавання кампанентаў паэтыкі дзяцінства ў кожным з мастацкіх тэкстаў, заключэння і спіса выкарыстанай літаратуры. Агульны аб’ём дысертацыі – 64 старонкі, колькасць выкарыстаных бібліяграфічных крыніц – 52, у тым ліку 8 публікацый магістранта(з іх 5 – у друку).

Вынікі даследавання: тэарэтычна абгрунтавана паняцце паэтыкі дзяцінства, выяўлены яго структурныя кампаненты, прааналізаваны прыёмы стварэння свету дзяцінства ў творы і выяўлены асаблівасці яе рэалізацыі ў творах названых аўтараў.

Навуковая навізна абумоўлена, па-першае, адсутнасцю ў айчынай літаратуразнаўчай навуцы грунтоўных даследаванняў прозы Бруна Шульца і Петэра Надаша, творы якіх адносна нядаўна былі перакладзены на беларускую мову, па-другое, недастатковай распрацаванасцю тэарэтычных аспектаў паэтыкі дзяцінства, па-трэцяе, тым, што аўтабіяграфічная проза ўсіх трох

вышэйназваных аўтараў у такім аспекце раней не даследаваліся.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: ПОЭТИКА ДЕТСТВА, КОММУНИКАТИВНЫЕ УРОВНИ, ПОВЕСТВОВАТЕЛЬ, ПОВЕСТВОВАНИЕ, НАРРАТИВ, ТИПОЛОГИЯ НАРРАТОРА, ТЕОРИЯ “ТОЧКИ ЗРЕНИЯ”, ТИПОЛОГИЯ ОБРАЗОВ ДЕТСТВА, ПСИХОАНАЛИЗ, АВТОБИОГРАФИЧЕСКАЯ ПРОЗА.

Целью исследования является выявление и типология компонентов поэтики детства и приёмов их создания в автобиографической прозе на материале произведений Бруно Шульца “Коричные лавки”, Петера Надаша “Конец семейного романа” и Змитрока Бядули “В дремучих лесах”, а также обоснование понятия «поэтика детства» на основании типологии её приёмов.

Актуальность исследования обусловлена тем, что принцип сравнительно-исторического изучения литературы позволяет не только выявить отличительные черты в творчестве конкретного автора, но и по-новому проанализировать и оценить произведения национальных литератур в контексте мировой литературы. В нашем случае особенно ценным видится анализ автобиографической повести Змитрока Бядули в одном ряду с произведениями восточноевропейских писателей.

Объектом исследования являются цикл новелл Бруно Шульца “Коричные лавки”, роман Петера Надаша “Конец семейного романа” и повесть Змитрока Бядули “В дремучих лесах”.

Предметом исследования являются структурные компоненты поэтики детства и приёмы их воплощения в автобиографической прозе.

Магистерская диссертация состоит из введения, первой главы, в которой представлен обзор научной литературы по теме и обосновано понятие поэтики детства, второй главы, в которой анализируется повествовательная структура произведений с точки зрения нарратологии, третьей главы, в которой выявляются и сравниваются приёмы образного осмысления компонентов поэтики детства в каждом из художественных текстов, заключения и списка использованной литературы. Общий объём диссертации – 64 страницы, количество использованных библиографических источников – 52, в том числе 8 публикаций магистранта (из них 5 – в печати).

Результаты исследования: теоретически обосновано понятие поэтики детства, определены его структурные компоненты, проанализированы приёмы создания мира детства в произведении и выявлены особенности её реализации в произведениях названных авторов.

Научная новизна обусловлена, во-первых, отсутствием в отечественной литературоведческой науке обширных исследований прозы Бруно Шульца и Петера Надаша, тексты которых относительно недавно были переведены на белорусский язык, во-вторых, недостаточной разработкой теоретических аспектов поэтики детства, в-третьих, тем, что автобиографическая проза всех

трёх вышеназванных авторов в таком аспекте не исследовалась.

GENERAL CHARACTERISTIC OF THE WORK

Keywords: POETICS OF CHILDHOOD , COMMUNICATIVE LEVELS, STORYTELLER, STORYTELLING, NARRATIVE, NARRATOR'S TYPOLOGY, THEORY OF "THE POINT OF VIEW", TYPOLOGY OF IMAGES OF CHILDHOOD, PSYCHOANALYSIS, AUTOBIOGRAPHICAL PROSE.

The research objective is identification and typology of the components of poetics of childhood and methods of their creation in autobiographical prose on the material of works by Bruno Schulz "The Cinnamon Shops", Peter Nadas "The End of a Family Story" and Zmitrok Biadula "U Drymučyh Liasah", and also justification of the concept of poetics of childhood on the basis of typology of its receptions.

The research relevance is provided by the point that the principle of comparative-historical studying of literature allows us not only to reveal distinctive features in creative work of the specific author, but also to analyze and estimate works of national literatures in a world literary context in a new way. The analysis of Zmitrok Biadula's autobiographical story together with works of the East European writers has special value in our case.

The research object is the cycle of short stories by Bruno Schulz "The Cinnamon Shops", "The End of a Family Story" a novel by Peter Nadas and "U Drymučyh Liasah" a story by Zmitrok Biadula.

The research subjects are structural components of poetics of childhood and receptions of their realization in an autobiographical prose.

The master's thesis consists of introduction. Then the review of scientific literature on the topic and the proof of the concept of poetics of childhood are described in Chapter 1. The narrative structure of works from the point of view of a narratology is analyzed in Chapter 2. The receptions of figurative judgment of components of poetics of childhood in each text are revealed and compared in Chapter 3. And the conclusion and the list of the used literature sources are provided in the end. The total volume of the thesis – 64 pages, the number of the used bibliographic sources – 52, including 8 publications of the undergraduate(5 of which are in press).

The research results: the concept of poetics of childhood is theoretically proved, its structural components are defined, methods of creation of the childhood world are analyzed and features of its realization in the works of the mentioned authors are revealed.

Scientific novelty is provided, firstly, by absence of extensive researches of Bruno Schulz's and Peter Nadas' prose in domestic literary science whose texts have been recently translated into the Belarusian language, secondly, by insufficient development of theoretical aspects of poetics of childhood and, thirdly, by the point

that the autobiographical prose of all three above-named authors wasn't investigated in such an aspect.